

KUTSESTANDARD

Sterilisatsioonitehnik, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Sterilisatsioonitehnik, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>Sterilisatsioonitehniku töö eesmärk on tagada kliendile ohutu ja kvaliteetne tervishoiuteenus ja vältida tervishoiuteenusega seotud infektsioonide teket. Sterilisatsioonitehniku tööks on meditsiiniseadmete ja tarvikute dekontaminatsioon, mis hõlmab puhastust, desinfektsiooni ja sterilisatsiooni. Sterilisatsioonitehnik töötab iseseisvalt ja meeskonnas ning vastustab oma töö tulemuste eest.</p>
A.2 Tööosad
<p>A.2.1 Meditsiiniseadmete puhastamine ja desinfitseerimine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kontamineeritud meditsiiniseadmete transportimine. 2. Meditsiiniseadmete eelpuhastamine. 3. Puhastus- ja desinfektsioonimeetodi ning töörežiimi valimine. 4. Meditsiiniseadmete puhastamine. 5. Kemikaalide kasutamine ja käsitlemine. 6. Automatiseeritud protsessi tulemuse kontrollimine. 7. Dekontamineeritud meditsiiniseadmete transportimine ja käsitlemine. <p>A.2.2 Meditsiiniseadmete funktsionaalsuse kontroll ja hooldamine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Meditsiiniseadmete kuivatamine. 2. Meditsiiniseadmete visuaalne kontroll. 3. Meditsiiniseadmete funktsionaalsuse testimine. 4. Meditsiiniseadmete hooldus. <p>A.2.3 Meditsiiniseadmete komplekteerimine ja pakendamine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Meditsiiniseadmete kokkupanemine. 2. Meditsiiniseadmete komplekteerimine. 3. Pakendamismeetodi ja pakkematerjali valimine. 4. Pakendi markeerimine. 5. Pakendamise hindamine. 6. Sterilisatsiooniprotsessi kontrolli-indikaatorite lisamine. 7. Dokumenteerimine. <p>A.2.4 Meditsiiniseadmete steriliseerimine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sterilisaatori kontrollimine ja hindamine. 2. Sterilisaatori täitmine. 3. Sterilisatsioonimeetodi valimine. 4. Sterilisatsiooniprotsessi kontrollimine. 5. Sterilisaatori tühjendamine. 6. Sterilisatsiooniprotsessi tulemuse kontrollimine. 7. Steriliseeritud meditsiiniseadmete käitlemine, ladustamine ja transport.

8. Dokumenteerimine.
A.3 Töö keskkond ja eripära
Sterilisatsioonitehnik töötab töögraafiku alusel, sh öises vahetuses, nädalavahetusel ja riigipühadel. Sterilisatsioonitehnik puutub kokku füüsikaliste, füsioloogiliste, bioloogiliste ja keemiliste ohuteguritega.
A.4 Töövahendid
Sterilisatsioonitehnik kasutab oma töös erinevaid meditsiiniseadmeid (nt pesur-desinfektor, autoklaav, kilekeevitusseade) ja isikukaitsevahendeid.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Sterilisatsioonitehniku töös on olulised rutiinitaluvus, täpsus, korrektsus, tehniline taiplikkus ja õppimisvõime.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Sterilisatsioonitehnik on läbinud erialase vastava taseme kutseõppe õppekava või on omandanud kutseoskused töö käigus.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Autoklaavija, meditsiiniseadmete hooldaja, meditsiiniseadmete tehnik, sterilisatsioonitehnik.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Sterilisatsioonitehnik, tase 4 kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid (B.2.1 – B.2.5).

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Meditsiiniseadmete puhastamine ja desinfitseerimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. transpordib kontamineeritud meditsiiniseadmeid vastavalt kehtivatele juhenditele, järgides infektsioonikontrolli ja tööohutuse nõudeid; 2. võtab kontamineeritud korduvkasutatavad meditsiiniseadmed osadeks vastavalt seadme tootjapoolsele puhastus- ja desinfitseerimisjuhendile; eelpuhastab meditsiiniseadmed mehaaniliselt või sobivat puhastusseadet (nt pesur-desinfektor) kasutades; 3. valib puhastus- ja desinfitseerimismeetodi ning töörežiimi vastavalt meditsiiniseadmete tootjapoolsele puhastus- ja desinfitseerimisjuhendile, järgides infektsioonikontrolli ja tööohutuse nõudeid; 4. puhastab meditsiiniseadmed mehaaniliselt või puhastusseadme abil (ultraheli-pesur, pesur-desinfektor) vastavalt valitud meetodile; 5. kasutab ettenähtud meditsiiniseadmete puhastus- ja desinfitseerimisvahendeid, järgides vahendite ohutuskaardi nõudeid; 6. kontrollib automatiseeritud protsessi kvaliteeti, kasutades kontrolltesti; 7. transpordib dekontamineeritud meditsiiniseadmeid vastavalt haiglanakkustõrje standarditele, järgides infektsioonikontrolli ja tööohutuse nõudeid.	
B.2.2 Meditsiiniseadmete funktsionaalsuse kontroll ja hooldamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. kuivatab pestud ja desinfitseeritud meditsiiniseadmed vastavalt asutusesisesele tööjuhendile; 2. kontrollib meditsiiniseadmete puhtust ja terviklikkust visuaalselt; 3. testib meditsiiniseadmete funktsionaalsust; hindab meditsiiniseadmete kasutuskõlblikkust vastavalt ettenähtud funktsioonile; kõrvaldab kulunud ja kahjustatud, sh korrodeerunud meditsiiniseadmed kasutuselt; 4. hooldab meditsiiniseadmeid vastavalt tootjapoolsele juhendile.	

B.2.3 Meditsiiniseadmete komplekteerimine ja pakendamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. paneb meditsiiniseadmed kokku vastavat tootjapoolsele juhendile; 2. komplekteerib meditsiiniseadmed vastavalt meditsiiniseadmete nimetustele, kasutaja tellimusele ja asutuses kehtestatud korrale; 3. hindab pakkematerjali kasutuskõlblikkust; valib pakkematerjali ja pakendamismeetodi, arvestades sterilisatsioonimeetodit, komplekti suurust ja kaalu ning kasutaja tellimust; pakib meditsiiniseadmed vastavalt valitud meetodile; 4. markeerib komplekteeritud ja pakitud komplekti, märkides vähemalt steriilsuse säilivuse aja; 5. hindab visuaalselt kinnitusemeetodi kvaliteeti; kontrollib pakendatud komplekti terviklikkust ja markeeringut; 6. varustab komplekteeritud meditsiiniseadmed sterilisatsiooniprotsessi kontrolli-indikaatoritega, arvestades kasutusele võetavat sterilisatsioonimeetodit ja -tsükli; 7. dokumenteerib tegevused vastavalt asutuses kehtestatud korrale. 	
B.2.4 Meditsiiniseadmete steriliseerimine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. hindab sisselülitamise järgselt sterilisaatori tehnilist korrasolekut ja funktsionaalsust, kasutades selleks spetsiaalset testi; 2. kontrollib steriliseeritavate meditsiiniseadmete pakendite terviklikkust ja märgistust enne sterilisaatorisse panemist; koostab sterilisaatori laadungi lähtuvalt pakkematerjalidest ja meditsiiniseadme steriliseerimismeetodi/-temperatuuri vajadusest; dokumenteerib sterilisaatori laadungi vastavalt asutuses kehtivale korrale; enne sterilisaatori käivitamist kontrollib sterilisatsiooniprotsessi parameetreid sterilisaatori ekraanil või väljatrükil; jälgib sterilisatsiooniprotsessi vastavust parameetritele; 3. valib sterilisatsioonimeetodi ja -programmi vastavalt steriliseeritava meditsiiniseadme ja pakendi materjalile; 4. kontrollib ja hindab sterilisatsiooniprotsessi kvaliteeti, kasutades keemilisi ja/või bioloogilisi kasutuskõlblikke indikaatoreid; dokumenteerib tulemused vastavalt asutuses kehtestatud korrale; 5. sterilisatsiooniprotsessi lõppedes eemaldab steriliseeritud pakendid sterilisaatorist, järgides haiglanakkustõrje standardite ja tööohutuse nõudeid; hindab visuaalselt pakendite seisundit; vigastatud pakendi korral alustab dekontaminatsiooni alates pakendamisest uuesti; 6. protsessi lõppedes kontrollib sterilisatsioonitsükli tulemust, sh keemilisi indikaatoreid; säilitab sterilisatsiooniprotsessi andmed vastavalt asutuses kehtivale korrale; 7. sorteerib, ladustab ja väljastab või transpordib kliendile steriliseeritud pakendid ja meditsiiniseadmed, järgides infektsioonikontrolli ja tööohutuse nõudeid; 8. dokumenteerib tegevused vastavalt asutuses kehtestatud korrale. 	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENSIID

B.2.5 Sterilisatsioonitehnik, tase 4 kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ennetab tervishoiuteenusega seotud nakkusi, arvestades mikrobioloogia aluseid; kasutab pinna puhastus- ja desinfitseerimisvahendeid ning käte antiseptikuid; 2. kasutab töös vajaminevaid seadmeid vastavalt tootjapoolsele kasutusjuhendile; 3. käitleb jäätmeid vastavalt jäätmekäitlusseadusele ja asutusesisesele jäätmekäitlusjuhendile; 4. kasutab oma töös eesti keelt tasemel B1 (vt lisa 1 „Keelte oskustasemete kirjeldused“); 5. kasutab oma töös arvutit vastavalt baasmoodulitele „Arvuti põhitõed“, „Interneti põhitõed“, „Tekstitöötlus“ ja „Tabelitöötlus“ ning standardmoodulile „IT-turvalisus“ (vt lisa 2 „Arvuti kasutamise oskused“); 6. loob head suhted kolleegide ja klientidega; sõnastab esitatava teabe vastavalt sihtrühma vajadustele; arvestab saadud tagasisidega; 7. hindab järjepidevalt oma tööprotsessi kvaliteeti; hindab enda nõrku ja tugevaid külgi tööprotsessis ning kavandab tööalast arengut; hindab enda rolli meeskonnas/organisatsioonis ning arvestab meeskonna/organisatsiooni ootuste ja vajadustega; võtab vastutuse oma käitumise ja selle tagajärgede eest; 8. lähtub oma töös tööohutus-, ja töötervishoiunõuetest; 9. kasutab ergonoomilisi töövõtteid; 10. järgib kutsealaga seotud õigusakte ja kehtivaid juhendeid; 	

11. järgib oma töös eetilisi norme ja konfidentsiaalsusnõuet; tegutseb organisatsiooni mainet hoidvalt.

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	23-28042016-5.3/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Kairi Kukk, Ida-Tallinna Keskhaigla Ljudmila Kovgan, Põhja-Eesti Regionaalhaigla Piret Tamme, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool Anu Tammemäe, Ida-Tallinna Keskhaigla Anu Tuuksam, SA Innove
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	1
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	28.04.2016
6. Kutsestandard kehtib kuni	27.04.2021
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	5329 Tervishoiu hooldustöötajad, mujal liigitamata
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Sterilisation technician, level 4
Vene keeles	Техник отдела стерилизации
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	